

Oppdatert per 31. desember 2012

SPYDEBERG SPAREBANK

Innhold

1	Innledning og formål med dokumentet	2
2	Konsolidering	2
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv	2
3	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	2
3.1	Ansvarlig kapital	2
3.2	Kapitalkrav	3
4	Kreditrisiko og motpartsrisiko	3
4.1	Definisjon av mislighold og verdifall	3
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	4
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	4
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	5
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	5
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	6
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	6
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	6
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	7
5	Egenkapitalposisjoner	7
6	Renterisiko	8
7	Styring og kontroll av risiko	9
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP	9
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoeer	11
7.3	Bankens godtgjørelsesordning	13

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Det vil bli utarbeidet et tilsvarende dokument hvert år i tilknytning til årsrapporten. Vesentlige endringer som gjør at innholdet i dokumentet avviker betydelig fra faktiske forhold vil kunne medføre hyppigere oppdatering av informasjonen.

Alle tall i dokumentet er pr. 31. desember 2012 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

Det vises til annen litteratur for en nærmere beskrivelse av kapitaldekningsreglene.

2 Konsolidering

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Spydeberg Sparebank har ingen datterselskaper eller tilknyttede selskaper mv.

3 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital

Spydeberg Sparebanks ansvarlige kapital består av kjernekapital og fondsobligasjon, og fremkommer som følger:

ANSVARLIG KAPITAL PR. 31.12:	2012
Sparebankens fond	188.742
+Gavefond	200
- Utsatt skattefordel	1.010
- Immateriell eiendel	0
-Overfinansiering av pensjonsforpliktelse	1.266
+ Fondsobligasjon, andel kjernekapital	30.000
= Kjernekapital	216.666
+ Fondsobligasjon, andel tilleggskapital	0
= NETTO ANSVARLIG KAPITAL	216.666
KAPITALDEKNING - (Netto ansvarlig kapital i prosent av beregningsgrunnlaget)	17,00 %
KJERNEKAPITALDEKNING - (Kjernekapital i prosent av beregningsgrunnlaget)	17,00 %

Bankens ansvarlige lånekapital består av en fondsobligasjon på kr 30 mill. tatt opp i 2009. Dette er i utgangspunktet evigvarende, men med step-up etter 10 år, altså i 2019. Fondsobligasjonen forrentes med 3 mndr. nibor + 5,5%.

3.2 Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet kapitalkrav.

Minimumskrav til ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	
Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter	25
Offentlig eide foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	3.961
Foretak	15.993
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i bolig	58.241
Forfalte engasjementer	1.267
Høyrisiko-engasjementer	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	367
Andeler i verdipapirfond	0
Øvrige engasjementer	16.404
Sum kapitalkrav for kredittrisiko	96.258
Kapitalkrav for motpartsrisiko	0
Kapitalkrav for operasjonell risiko	6.109
Sum	102.367

4 Kredittrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Mislighold

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Når en kunde har misligholdt ett lån, vil hele engasjementet bli vurdert som tapsutsatt.

Verdifall

Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlån til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rentemetode, som forenklet kan sies å være utlånets balanseførte verdi ved første gangs måling justert for mottatte avdrag og eventuell nedskrivning for tap.

Foreligger det objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet.

Individuelle nedskrivninger er nedskrivninger til dekning av påregnelig tap på engasjement som utifra en objektiv hendelse, er identifisert som tapsutsatte på balansedagen.

Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige brudd på avtale med banken.
- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

Gruppenedskrivninger er nedskrivninger til dekning av tap som utifra en objektiv hendelse må påregnes å inntreffe på engasjementer som ikke er identifisert og vurdert etter reglene om individuelle nedskrivninger. Risikoklassifiseringssystemet benyttes i denne sammenheng for å identifisere grupper av utlån.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsverdien ved individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen på bokført verdi og vurdert verdi av sikkerheter ved en eventuel realisering.

Gruppenedskrivninger beregnes ut fra bankens Risikoklassifiseringssystem, som en skjematisk erfaringsbasert tapsutsatt andel av gruppa.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

FORDELT PÅ SEKTOR:	UTLÅN	UBENYTTETE RAMMER	GARANTIER	SUM
Lønnstager	1.147.629	60.635	1.657	1.209.921
Pers. næringsdrivende	98.940	11.890	4.596	115.426
Aksjeselskaper	456.735	61.031	35.841	553.607
Øvrige	1.698	22.584	110.053	134.335
SUM UTLÅN /GARANT.	1.705.002	156.140	152.147	2.013.289
FORDELT GEOGRAFISK:				
Spyeberg	831.844	83.630	141.584	1.057.058
Nabokommuner	362.219	26.588	4.347	393.154
Øvrige	510.939	45.922	6.216	563.077
SUM UTLÅN /GARANT.	1.705.002	156.140	152.147	2.013.289
GJENNOMSNIITT ²	1.628.101	131.062	134.490	1.893.653

1 Etter individuelle nedskrivninger

2 Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

ENGASJEMENTSTYPER	SUM	< 1 MND	1 - 3 MNDR.	4 - 12MNDR.	1 - 5 ÅR	> 5 ÅR	UBEGR.
Utlån til og fordringer på kunder	1.700	0	42	297	680	681	0
Ubennyttede rammer	156	0	0	156	0	0	0
Garantier	152	0	0	92	38	20	2
SUM	2.008	0	42	453	680	581	0

1 Etter individuelle nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

	LØNNS- TAGERE	NÆRING / ØVRIGE	SUM	SPYDEBERG	NABO- KOMMUNE	ØVRIGE
Misligholdte engasjement	1.660	14.403	16.063	15.782	281	0
Engasjementer med nedskrivninger	3.008	3.344	6.352	4.724	281	1.348
Samlede nedskrivninger ¹	2.558	1.200	3.758	2.150	278	1.330
Resultatførte nedskrivninger siste år ¹	258	1.200	1458	1.458	0	0
Garantier med avsetning ²	0	0	0	0	0	0
Avsetninger på garantier	0	0	0	0	0	0

1 Kun individuelle nedskrivninger

2 Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Det har ikke vært noen avsetninger på garantier i 2012.

ENDRINGER I NEDSKRIVNINGER PÅ INDIVIDUELLE UTLÅN SISTE ÅR

	UTLÅN
Individuelle nedskrivninger pr. 1/1	2.300
- Reverserte individuelle nedskrivninger i perioden	0
+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden	378
+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	1.200
- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger	120
= Individuelle nedskrivninger pr. 31/12	3.758

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år

	Utlån
Gruppenedskrivninger pr. 1/1	3.832
+ Økning i perioden	1.500
= Gruppenedskrivninger pr. 31.12	5.332

ÅRETS NEDSKRIVNINGER OG GJENVINNING PÅ TIDLIGERE ÅR NEDSKRIVNINGER

	Utlån
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	1.458
+ Periodens økning i gruppenedskrivninger	1.500
+ Periodens konstaterte tap, med tidl. avsetning	0
+ Periodens konstaterte tap, uten tidl. avsetning	8
- Periodens inngang på tidl. perioders konst. tap	165
= PERIODENS TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER	2.801

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Spydeberg Sparebank har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	25993	25993			
Lokale og regionale myndigheter	387	1548			
Offentlig eide foretak					
Multilaterale utviklingsbanker					
Internasjonale organisasjoner					
Institusjoner	207972	208322			
Foretak	260717	259006		350	1161
Massemarkedsengasjementer					
Engasjementer med pantesikkerhet i bolig	1551900	1551900			
Forfalte engasjementer	13648	13648			
Høyrisiko-engasjementer					
Obligasjoner med fortrinnsrett	57252	57252			
Andeler i verdipapirfond					
Øvrige engasjementer	258257	254537			
Sum	2376126	2372206		350	1161

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerhet

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Spydeberg Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Primært kreves verditakst/verdivurdering når pant i eiendom benyttes som sikkerhet. Lån med pant i bolig skal være innenfor 80% av verdivurdering.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Spydeberg Sparebank har ikke motpartsrisiko knyttet til derivater pr. 31.12.2012.

5 Egenkapitalposisjoner

Bankens årsregnskap er utarbeidet i overensstemmelse med god regnskapsskikk og gjeldende lover og bestemmelser for sparebanker. Det er under den enkelte note til

regnskapet redegjort nærmere for de benyttede prinsipper med henvisning til de enkelte regnskapsposter. Alle tall er oppgitt i 1.000 kr. dersom ikke annet er angitt.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert	Urealisert	Herav	Herav
			gevinst/ -tap i perioden	gevinst/ -tap	medregnet i kjernekapital ¹	medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler - gevinstformål						
- børsnoterte aksjer	32591	36716	523			
- andre aksjer og andeler						
Aksjer og andeler - strategisk formål						
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler	35546	35546				

1 "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6 Renterisiko

Rente- og kursrisiko er risikoen for at endringer i rentenivået kan påvirke lønnsomheten i ugunstig retning. Renterisiko og kursrisiko sees her i sammenheng. Bankens renterisiko er således knyttet til:

- Utlån
- Innskudd
- Verdipapirer

Ved endringer i markedsrenten justeres både innskudds- og utlånsrenten, slik at renterisikoen er minimal for utlån og innskudd med flytende betingelser.

I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) er banken pliktig å varsle 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan iverksettes. Banken vil derfor alltid ha en viss renterisiko også på lån med flytende rente.

Fastrentelån har en betydelig høyere durasjon og renterisiko. Banken har i meget begrenset grad fastrente knyttet til utlån, og benytter i all hovedsak rentebytteavtaler for å minimere renterisikoen. Banken hadde per 31.12.12 fastrentelån på 38 mill. som ikke var tilknyttet rentebytteavtaler.

Varslingsfristen for endring av rente på kundeinnskudd som ikke begunstiger kunden er 2 måneder. Dette fører til en viss risiko også på innskudd med flytende rente. Banken hadde ingen innskudd med fastrenteavtale per 31.12.12.

Ved utgangen av 2012 er durasjonen i bankens pengemarkedsportefølje I (55 mill.) 0,09 år, hvilket vil si kr. 50.000 i rentegevinst/tap ved 1 prosentpoeng renteendring

hhv. ned eller opp. Tilsvarende for pengemarkedsportefølje II på 44 mill. 0,16 år og en potensiell gevinst/tap på ca. kr. 70.000 pr. %-vis endring. For obligasjonsporteføljen på 44 mill. er tallene 0,30 år og gevinst/tap pr. prosentpoeng ca. kr. 132.000. De nevnte durasjonsnivåer vurderes som lave, og styret vurderer renterisikoen totalt sett som lav.

Styret har vedtatt retningslinjer og rammer for eksponering i obligasjons- og verdipapirmarkedet. Dagens portefølje er innenfor de rammer styret har satt i følgende policyer:

- Risikopolicy
- Markedspolicy
- Likviditetspolicy

7 Styring og kontroll av risiko

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinje-forsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, men skal dekkes av kapital.

Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative

begrensinger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et minstekrav til buffer utover beregnet kapitalbehov. Dette nivået er benevnt bankens minimumskrav til kapitaldekning.

I fastsettingen av bankens minimumskrav til kapitaldekning inngår bankens internt beregnede kapitalbehov, men banken gjør i tillegg en vurdering av forventninger og krav fra bankens omgivelser. Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at minimumskrav til kapitaldekning alltid vil være høyere enn bankens internt beregnede kapitalbehov.

Bankens minimumskrav til kapitaldekning og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret er aktivt med i prosessen, og ekstern revisor benyttes i forbindelse med kvalitetssikringen av arbeidet.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoer gjøres ved hjelp av ulike metoder. Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en reversed stresstest. I en reversed stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt.

Hensikten med en slik reversed stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoe

Her beskrives bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Minimum en gang i året foretar styret en vurdering av de ulike risikoer banken kan bli eksponert for. Dette skjer bl.a. gjennom ICAAP-rapportering, samt årlig rapport om internkontroll. Bankens finansielle risiko består i hovedsak av kredittisiko, likviditetsrisiko og rente- og kursrisiko.

Kredittisiko

Kredittisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Bankens styring av kredittisikoen skjer gjennom fastlagt kredittpolicy, retningslinjer, risikoklassifisering og fullmakter. Risikoen i porteføljen blir løpende overvåket, blant annet gjennom kvartalsvise rapporter til styret om restanser, overtrekk, store og spesielle engasjementer, samt risikoklassifisering av ulike segmenter i porteføljen.

Bankene må forvente noe økte tap, spesielt på næringslån. Dette vil være en naturlig utvikling, med forventninger om avtagende økonomisk vekst både i Norge og spesielt internasjonalt. I tillegg har vi hatt en lengre periode med unormalt lave tap på utlån.

Bankens utlån over egen balanse til personmarkedet utgjør ca. 70% av de samlede lån. Andelen næringslån har hatt en relativ større økning de seneste årene enn til lån til personmarkedet. Utviklingen er et resultat av at en større andel av bankens utlån til personmarkedet nå foretas gjennom Terra Boligkreditt. Banken har få store engasjementer og hoveddelen av lånene er gitt til kunder i bankens nærrområder. For å kunne ha en løpende kontroll med bankens kredittisiko, har banken etablert et risikoklassifiseringssystem der kundene klassifiseres i fem risikogrupper. Ut fra en totalvurdering anser styret at kredittisikoen er middels for både personkunder og næringskunder.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. Av bankens totale markedsrisiko utgjør renterisikoen alene det alt vesentlige.

Styret har gjennom egen markedspolicy vedtatt rammer for mulige investeringer. Banken har avtale med Carnegie Fondsförvaltning AS om forvaltning av bankens plasseringer.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Risikoen reduseres gjennom opplæring, gode rutiner og løpende oppfølging, bl.a. gjennom internkontroll.

Gjennom Policy for operasjonell risiko har styret fastsatt overordnede retningslinjer for hvordan banken skal håndtere operasjonell risiko.

Banken har etablert en internkontroll i henhold til gjeldende retningslinjer, sist oppgradert i henhold til forskrift om internkontroll gjeldende fra 01.01.2009. Banksjef og ekstern revisor fremlegger årlig hver sin rapport for styret.

Forbedringstiltak er innført gjennom året som gikk, og den operasjonelle risikoen anses som forbedret. Fra og med 01.01.2013 er det innført ytterligere tiltak ved opprettelse av en controller stilling som skal ha fokus på compliance, internkontroll og bankens øvrige rutiner.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon av:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

Rammer for konsentrasjonsrisikoen er fastsatt i bankens kredittpolicy.

Banken har 4 store rapporteringspliktige engasjement pr. 31.12.2012. Disse er godt pantesikret. Større engasjementer gjennomgås av styret hvert kvartal. Ekstra konjunkturutsatte bransjer er vurdert til å omfatte hotell/restaurant, transport og bygg/anlegg. Eksposering i de ulike næringene inngår i bankens kvartalsvise risikorapportering til styret.

Etter bankens oppfatning er det ikke noen enkeltstående hjørnesteinsbedrift i vårt marked.

Banken har hoveddelen (70%) av sine utlån i primærområdet Spydeberg og nabokommuner. Øvrige utlån er fordelt i Follo, Oslo og resten av landet. Etter bankens vurdering gir dette en god risikospredning.

Eiendomspriserisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspriserisiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko.

Banken eier et eget bankbygg som er bokført til 19,3 mill kroner. Et verdifall på denne eiendommen anses å være en lav risiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Bankens likviditetsrisiko styres gjennom bankens vedtatte likviditetspolicy.

Banken har gjennom hele året hatt en god likviditet. Trekk på rammekreditten har ikke vært nødvendig. Bakgrunnen for den gode likviditeten er en gradvis bedret innskuddsdekning som følge av god innskuddsvekst, kombinert med overflytting av boliglån til Terra Boligkreditt.

Innskuddsdekningen, som er innskudd i % av utlån, har gjennom hele 2012 beveget seg mellom 85 og 90%. Dette ansees som et meget godt nivå. Bankens samlede obligasjons- og sertifikatlån er pr 31.12.12 på 302 mill. kr., fordelt på forfall over de neste 7 årene. Banken har kontakt med flere finansinstitusjoner og det er sørget for nødvendige trekkrettigheter / linjer slik at man har muligheter for kortsiktig funding, noe som er viktig for å bedre grunnlaget for kapitalkilder i en presset likviditetssituasjon. Likviditetsrisikoen følges opp gjennom løpende kontroller og rapporter til styret. Bankens innskudd er preget av mange og små innskudd.

Fra 2. halvår 2008 startet banken formidling av boliglån til Terra Boligkreditt. Pr. 31.12.11 var det totalt formidlet kr 591,0 mill. i slike lån. Ved utgangen av 2012 var dette økt til 873,9 mill. kr.

Bankens likviditetsindikator (snitt av 1 og 2) var ved utgangen av 2012 på 111,3, mens tilsvarende forrige år var 111,5. Styret oppfatter likviditetssituasjonen som god, og anser likviditetsrisikoen som lav.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntekstsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Banken har over lengre tid hatt høy markedsandel i Spydeberg og har måttet vurdere andre strategiske grep for å sikre vekstmuligheter. Høsten 2011 åpnet Spydeberg Sparebank filial i Ås, og minimerte med dette den strategiske risikoen.

7.3 Bankens godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Banken har en generell ordning for variabel godtgjørelse som defineres inn under pkt 5: Unntak i Finanstilsynets rundskriv av 21.2.2011 "Godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond". Ordningen omfatter hele banken og gir ikke incentiveffekt når det gjelder overtakelse av risiko.

Den variable godtgjørelsen beregnes på grunnlag av bankens årsresultat ifht budsjett og kundetilfredshet, og er samlet begrenset oppad til 1,5 ganger månedslønn per ansatt per år.

Samlet utbetalt godtgjørelse til alle ledende ansatte utgjorde i 2012 kr 3.240.714. Av totalt utbetalt godtgjørelse til disse utgjorde variabel godtgjørelse kr 300.529.